

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Omgevingswet en milieueffectrapportage

De Omgevingswet zal op termijn alle bestaande regelgeving over de fysieke leefomgeving vervangen. Dat geldt ook voor de regels over milieueffectrapportage. De meeste regels over milieueffectrapportage komen in een AMvB die onder de wet hangt, het Omgevingsbesluit. De wet en AMvB al zijn vastgesteld, maar treden pas op 1 januari 2022 in werking.

Wat houdt de Omgevingswet in?

Met de Omgevingswet wil het kabinet:

- De verschillende regels voor ruimtelijke ordening, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water integreren.
- Gemeenten, provincies en waterschappen meer ruimte geven om lokaal maatwerk toe te passen.
- Knelpunten in het huidige omgevingsrecht opheffen.
- Procedures versnellen en vereenvoudigen, en de onderzoekslast verminderen.
- Meer ruimte voor initiatieven.
- Het milieu gelijkwaardig aan de huidige wet- en regelgeving beschermen.

De scope van de wet is verruimd: van verschillende sectorale bepalingen naar een integrale benadering van de *fysieke leefomgeving*.

Zes kerninstrumenten

De Omgevingswet introduceert zes kerninstrumenten:

1. Omgevingsvisie

De omgevingsvisie is een langetermijnvisie van Rijk, provincie of gemeente voor de hele fysieke leefomgeving en vervangt de structuurvisies, relevante delen van de natuurvisie, verkeers- en vervoersplannen, strategische gedeelten van nationale en provinciale waterplannen en milieubeleidsplannen.

2. Programma

Voor de uitvoering van de beleidsdoelen uit de omgevingsvisie worden programma's vastgesteld. Ze bevatten maatregelen voor bescherming, beheer, gebruik en ontwikkeling van de fysieke leefomgeving. Het kan een programmatische aanpak zijn om sectorale doelen te realiseren of aan omgevingswaarden te voldoen.

3. Decentrale regelgeving

Elk bestuursorgaan maakt één gebiedsdekkende regeling voor de fysieke leefomgeving. Voor gemeenten is dat het *omgevingsplan*, voor waterschappen de *waterschapsverordening* en voor provincies de *omgevingsverordening*. In de regeling staan bijvoorbeeld:

- de omgevingswaarden
- functie- en locatiespecifieke regels gericht op burgers en bedrijven.

4. Algemene rijksregels

De Rijksoverheid werkt zoveel mogelijk met algemene regels. Om flexibiliteit te bevorderen, bevat de Omgevingswet de mogelijkheid om regels over gelijkwaardigheid en maatwerkvoorschriften op te nemen.

5. Omgevingsvergunning

Deze komt overeen met de omgevingsvergunning van de Wabo. Doordat er meer algemene regels zijn, is minder vaak een omgevingsvergunning nodig. Niettemin vereist de Europese wetgeving een vergunning voor projecten waarvoor, eventueel na een m.e.r.-beoordeling, een milieueffectrapport moet worden gemaakt.

6. Projectbesluit

Het projectbesluit vervangt het inpassingsplan, tracébesluit, projectplan Waterwet en de coördinatie-

regelingen uit de Wro, Tracéwet, Waterwet en Ontgrondingenwet. Het projectbesluit wijzigt het omgevingsplan en kan de plaats innemen van de omgevingsvergunning voor activiteiten die deel uitmaken van het project en van andere toestemmingen die nodig zijn, zoals een verkeersbesluit. Soms moet voorafgaand aan een projectbesluit een voorkeursbeslissing worden genomen.

Wat verandert voor milieueffectrapportage?

Plan-m.e.r.

In de Omgevingswet is gekozen voor een algemene omschrijving van plan-m.e.r.-plichtige plannen en programma's in plaats van de huidige limitatieve lijst met plannen (kolom 3, bijlage Besluit m.e.r.). Wel zijn een omgevingsvisie, een programma, een omgevingsplan en een voorkeursbeslissing plan-m.e.r.-plichtig.

Een plan-m.e.r. is, net als nu, verplicht als het plan/programma kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige besluiten of als een Passende beoordeling moet worden gemaakt op grond van de Wet natuurbescherming.

Een advies van de Commissie m.e.r. blijft verplicht bij plan-m.e.r. Door de algemene omschrijving kan het zijn dat ook algemene regels plan-m.e.r.-plichtig zijn, als deze functie- en locatiespecifieke regels bevatten.

Inspraak over en kennisgeving van het voornemen en de reikwijdte en detailniveau-fase (R&D-fase) staan niet meer in de wet en zijn dus vormvrij. De Commissie m.e.r. adviseert de inspraak over de R&D-fase mee te laten lopen met bijvoorbeeld de inspraak over de Nota van Uitgangspunten van het omgevingsplan of de kennisgeving van het voornemen bij het projectbesluit.

Plan-m.e.r.-beoordeling

Op de plan-m.e.r.-plicht geldt straks een uitzondering voor plannen over kleine gebieden op lokaal niveau of voor kleine wijzigingen. Daarvoor is een plan-m.e.r.-beoordeling nodig. Alleen als uit die beoordeling blijkt dat het plan aanzienlijke milieugevolgen kan hebben, is een plan-m.e.r. vereist. De uitzondering geldt niet voor plannen die kaderstellend zijn voor project-m.e.r.-plichtige activiteiten. 'Kleine gebieden op lokaal niveau' moet gaan over een gebied dat kleiner is dan een gemeente.

Nieuw is ook de plan-m.e.r.-beoordeling voor een plan/programma dat kaderstellend is voor m.e.r.-(beoordelings)plichtige projecten en besluiten die niet in het Omgevingsbesluit zijn genoemd. Denk aan een plan

dat kaderstellend is voor een nieuwe technologische ontwikkeling die niet vermeld is in het Omgevingsbesluit, zoals een getijdencentrale, maar toch aanzienlijke milieueffecten kan hebben.

Project-m.e.r.

De project-m.e.r.-plichtige projecten en besluiten worden opgesomd in het Omgevingsbesluit, vergelijkbaar met de huidige C- en D-lijsten in de bijlage bij het Besluit m.e.r. Voor project-m.e.r. kent de Omgevingswet maar één procedure, die lijkt op de huidige, beperkte procedure. De uitgebreide procedure voor complexe projecten verdwijnt. Dit betekent dat advies van de Commissie m.e.r. bij project-m.e.r. vrijwillig wordt. In de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel staat wel dat advies van de Commissie gewenst kan zijn bij complexe projecten vanwege de specifieke kennis die nodig is. Het projectbesluit is project-m.e.r.-plichtig, alleen de voorkeursbeslissing is plan-m.e.r.-plichtig.

Project-m.e.r.-beoordeling

Met de Omgevingswet vervalt het onderscheid tussen formele en vormvrije m.e.r.-beoordeling. M.e.r.-beoordeling is dan altijd vormvrij.

Inhoud milieueffectrapport

De Omgevingswet beoogt geen wijzigingen aan te brengen in de inhoudelijke eisen van een milieueffectrapport. Het rapport moet dus nog steeds uitgaan van de maximale mogelijkheden van het plan/project en in het rapport moeten alternatieven worden vergeleken. Omdat de kerninstrumenten waarvoor het rapport wordt opgesteld, wél nieuw zijn, onderzoekt de Commissie in samenwerking met het ministerie van BZK in pilotprojecten hoe m.e.r. het beste hierop kan inspelen. In de factsheet Omgevingsplan en milieueffectrapportage leest u hier ook over. Ook hebben we een factsheet over Omgevingsvisie en milieueffectrapportage.

Meer informatie?

- Roel Silleviss Smitt, rsillevismitt@eia.nl, 030 234 76 48
- Lotte Geense, lgeense@eia.nl, 030 234 76 23